

Betreft: Versterken ouderengeneeskunde in de geneeskundeopleiding
Datum: 11 oktober 2022

Beste opleidingsdirecteuren, coördinatoren en andere betrokkenen,

Graag brengen wij, namens De Geneeskundestudent, beroepsorganisatie Verenso en VASON een probleem bij u onder de aandacht dat onze gezamenlijke zorg en expertise vereist: **meer aandacht voor ouderengeneeskunde** in de geneeskundeopleiding. In het commissiedebat van 6 juli 2022 is er in de Tweede Kamer een motie aangenomen om een verplicht coschap ouderengeneeskunde in te voeren.¹ Graag gaan wij met u in gesprek welke mogelijkheden er zijn om ouderengeneeskunde een prominente plaats in de opleiding te geven.

Maatschappij vraagt om meer specialisten ouderengeneeskunde

De gezondheidszorg staat voor grote uitdagingen. De toenemende vergrijzing en de afname van de beroepsbevolking zal de komende jaren leiden tot een nog grotere druk op de ouderenzorg. Het Sociaal Cultureel Planbureau berekende dat het aantal kwetsbare ouderen in 2030 (dat is over ruim 7 jaar!) met 300.000 tot 1 miljoen ouderen zal toenemen, waarbij tevens het aantal 90-plussers zal verdubbelen.^{2,3} Specialisten ouderengeneeskunde dragen in sterke mate bij in het bieden van de best passende, multidisciplinaire zorg voor deze kwetsbare ouderen met een complexe zorgvraag.

Echter, er zijn al jarenlang tekorten binnen de beroepsgroep: specialist ouderengeneeskunde staat op de vijfde plaats op de lijst van medische beroepen met de grootste personeelstekorten.⁴ Hulpbehoevende ouderen komen uit nood steeds vaker met hun complexe zorgvraag bij huisartsen, de spoedeisende hulp en medisch specialisten. Van hen wordt hierin steeds meer gevraagd, terwijl zij vaak overlopen in het werk. Bovendien is ouderengeneeskunde een vakgebied waar specifieke expertise voor nodig is. De verwachting is dat er in 2034 ongeveer 2650 specialisten ouderengeneeskunde nodig zijn om aan de zorgvraag te voldoen. Dit komt neer op een stijging van ongeveer 900 specialisten ouderengeneeskunde ten opzichte van 2019.⁵ Tegelijk laten cijfers van het Capaciteitsorgaan zien dat de instroom in de ouderengeneeskunde sterk achterblijft bij wat er nodig is om aan de (toekomstige) zorgvraag te kunnen blijven voldoen. Voor 2034 zijn ongeveer 1900 specialisten ouderengeneeskunde nodig.⁶ De huidige instroom in de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde is echter onvoldoende: in 2021 stroomden er slechts 151 van de maximaal 260 AIOS in.⁷ Daarom zijn specialisten ouderengeneeskunde nu meer dan ooit nodig!

Studenten maken te weinig kennis met ouderengeneeskunde

Eén van de oorzaken van de lage instroom is dat geneeskundestudenten niet via onderwijs en coschappen in aanraking komen met de ouderengeneeskunde. Hierdoor kunnen zij niet onderzoeken of zij geïnteresseerd zijn in dit vakgebied. Het adagium 'onbekend maakt onbemind' is hier op zijn plaats. Uit onderzoek van De Geneeskundestudent blijkt dat slechts 3,98% van de geneeskundestudenten de voorkeur heeft om zich te specialiseren tot specialist ouderengeneeskunde. Dit komt mede doordat het geneeskundeonderwijs uitgaat van de klinische setting en studenten verplicht vrijwel alle coschappen in een (academisch) ziekenhuis lopen.

Het geschetste toekomstbeeld laat zien dat iedere arts in de toekomst te maken krijgt met oudere patiënten. Daarom is het van enorm belang dat ouderengeneeskunde integraal wordt verweven in de

gehele geneeskundeopleiding. Dit sluit tevens naadloos aan bij de visie van het Raamplan Artsenopleiding 2020, waarin staat dat de ontwikkelingen rondom het stijgende aantal 75- en 90-plussers, chronische ziekten en multimorbiditeit vragen om integrale, multidimensionale zorg.⁸ Deze zaken staan centraal binnen de ouderengeneeskunde en zijn daarom relevant voor iedere jonge dokter.

Oproep aan u: samen aan de slag voor meer ouderengeneeskunde

Wij roepen u op om de ouderengeneeskunde als een verplichte eindterm in zowel de bachelor als de master van de geneeskundeopleiding te stellen. Dit betekent dat er meer docenten nodig zijn om onderwijs over de ouderengeneeskunde te geven en dat zij betrokken zijn bij het vormgeven van het curriculum. Om een positievere ervaring in de praktijk te zullen ervaren, is het cruciaal dat studenten voorafgaand voldoende kennis hebben opgedaan. Meer aandacht voor ouderengeneeskunde betekent ook dat studenten een coschap lopen in de ouderengeneeskunde en zo de verschillende kanten van het vakgebied in de praktijk ervaren. Tot slot zijn inspirerende rolmodellen – betrokken docenten met een achtergrond in de ouderengeneeskunde – essentieel om de interesse van studenten in de ouderengeneeskunde te vergroten.

Graag gaan wij met u in gesprek om dit gat in kennis over en bekendheid met de ouderengeneeskunde te dichten en welke mogelijkheden er zijn het aanbod ouderengeneeskunde te vergroten.

Wij zien uw reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

De Geneeskundestudent
Verenso
VASON

Over De Geneeskundestudent, Verenso en VASON

De Geneeskundestudent is een onafhankelijke belangenbehartiger voor geneeskundestudenten met ruim 15.000 leden. Verenso is de beroepsvereniging voor Specialisten Ouderengeneeskunde. VASON is de vereniging voor artsen in opleiding tot specialist ouderengeneeskunde.

Geraadpleegde bronnen

1. Den Haan, L., Van den Berg, J., Ellemeet, C., Van den Hil, J., & Van der Staaij, K. (2022, 7 juli). Arbeidsmarktbeleid en opleidingen zorgsector | Tweede Kamer der Staten-Generaal. Tweede Kamer der Staten-Generaal. Geraadpleegd in augustus 2022, van <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?did=2022D30325&id=2022Z14736>
2. Campen C van. Kwetsbare ouderen. Landelijk beeld van de groeiende groep ouderen met meervoudige gezondheidsproblemen. Sociaal en Cultureel Planbureau 2011. Beschikbaar via: https://www.scp.nl/Publicaties/Alle_publicaties/Publicaties_2011/Kwetsbare_ouderen. Geraadpleegd in augustus 2022.
3. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu/Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Kwetsbare ouderen. Volksgezondheid en Toekomstverkenning 2018. Beschikbaar via: <https://www.vtv2018.nl/kwetsbare-ouderen>. Geraadpleegd in augustus 2022.
4. Twillert M van. Arbeidsmarktmonitor: top vijf weinig veranderd; Lichte groei in vacatures. Medisch Contact. 2019 februari 28. P.14.
5. Specialist ouderengeneeskunde: Gat in én op de markt? (2019, juli). Verenso. Geraadpleegd op 31 augustus 2022, van https://www.verenso.nl/_asset/_public/Over_Verenso/Standpunten/Rapport-toekomstige-arbeidsmarkt-SO_versie-website
6. Capaciteitsorgaan. (2019, december). Capaciteitsplan 2021–2024 Hoofdrapport Hoofdstuk 6. <https://capaciteitsorgaan.nl/app/uploads/2019/12/Capaciteitsplan-2021-2024-Deelrapport-5-SO.pdf>
7. Instroom aantal aios voor specialisatie ouderengeneeskunde stabiel. (2022, 21 juni). Verenso. Geraadpleegd op 31 augustus 2022, van <https://www.verenso.nl/nieuws/instroom-aantal-aios-voor-specialisatie-ouderengeneeskunde-stabiel>
8. NFU. (2020, maart). Raamplan Artsopleiding 2020. https://www.nfu.nl/sites/default/files/2020-08/20.1577_Raamplan_Artsopleiding_-_maart_2020.pdf